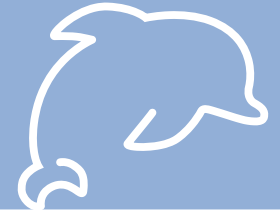
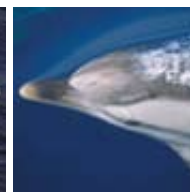
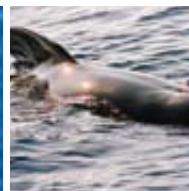
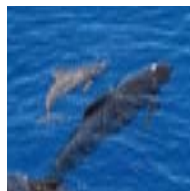
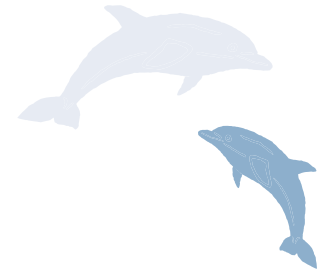

ALL ABOUT DOLPHINS!

A multilingual educational manual

IMPRINT

Published by the United Nations Environment Programme (UNEP) and the Secretariat of the Convention on the Conservation of Migratory Species of Wild Animals (CMS).

ALL ABOUT DOLPHINS!

A multilingual educational manual

UNEP/CMS Secretariat, Bonn, Germany. 64 pages.

Produced by	UNEP/CMS Convention on Migratory Species and TUI
Author	Annika Winter, WDCCS, E-mail: annika.winter@wdcs.org
Proof Reading	Robert Vagg, Robert Hepworth, Sarah Hepworth, Pascale Mannert, Ayhan Polat, Alexandros Frantzis, Vassilios Petsos, Lahcen El Kabiri, Ibrahim Al-Haifi
Coordinated by	Paola Deda, CMS Secretariat, E-mail: pdeda@cms.int
Publishing Manager	Muriel M. Mannert, CMS Secretariat, E-mail: mmannert@cms.int
Design	Karina Waedt

© 2007 United Nations Environment Programme (UNEP)/Convention on Migratory Species (CMS).

This publication may be reproduced in whole or in part and in any form for educational or non-profit purposes without special permission from the copyright holder, provided acknowledgement of the source is made. UNEP would appreciate receiving a copy of any publication that uses this publication as a source.

No use of this publication may be made for resale or for any other commercial purpose whatsoever without prior permission in writing from the United Nations Environment Programme.

DISCLAIMER

The contents of this volume do not necessarily reflect the views of UNEP or contributory organizations. The designations employed and the presentations do not imply the expression of any opinion whatsoever on the part of UNEP or contributory organizations concerning the legal status of any country, territory, city or area in its authority, or concerning the delimitation of its frontiers or boundaries.

Copies of this publication are available from the
UNEP/CMS Secretariat
United Nations Premises in Bonn
Hermann-Ehlers-Str. 10
53113 Bonn, Germany
Tel (+49 228) 815 24 01/02
Fax (+49 228) 815 24 49
E-mail: secretariat@cms.int
www.cms.int

ISBN 3-937429-17-4

Image on next page

Pantropical spotted dolphin (Stenella attenuata), © joakant/pixelquelle

Map on p. 16, 26, 36, 46, 56 mod. from Boris Culik, 2004, Review of Small Cetaceans

*H. S. H. Prince Albert II
of Monaco – Patron of
the Year of the Dolphin*

The Year of the Dolphin gives me the opportunity to renew my firm commitment towards protecting marine biodiversity. With this strong initiative we can make a difference to save these fascinating marine mammals from the brink of extinction.

Das Jahr des Delphins gibt mir Gelegenheit, meine feste Verpflichtung für den Schutz der marinen Artenvielfalt zu erneuern. Mit dieser starken Initiative können wir eine Wende einläuten, um diese faszinierenden Meeressäuger vor dem Aussterben zu bewahren.

Yunus Yılı, memeli deniz hayvanlarını koruma konusundaki sorumluluğumu tekrar yenileme fırsatı veriyor bana. Başlatmış olduğumuz bu güçlü inisiyatif çalışması ile, bu muhteşem deniz memelilerinin soyunun tükenmemesi yolunda yeni bir süreç başlatmış olacağız.

Το έτος του δελφινιού μου δίνει την ευκαιρία να ανανεώσω τη σταθερή δέσμευσή μου για την προστασία της θαλάσσιας βιοποικιλότητας. Με αυτή τη σοβαρή πρωτοβουλία μπορούμε να προστατεύσουμε αυτά τα καταπληκτικά θαλάσσια θηλαστικά από τον κίνδυνο εξαφάνισής τους.

إن عام الدلفين يمنحني الفرصة لتجديد التزاماتي الثابتة للحماية البحرية المتعددة الجوانب. نستطيع نحن عن طريق هذه المبادرة الفاعلة من أن نبدأ بالتغيير، لكي نتأكد من حماية هذه الحيوانات البحرية النديية من الإنقراض.

ACKNOWLEDGEMENTS

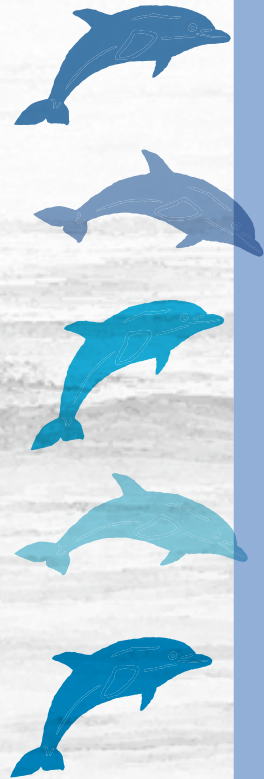
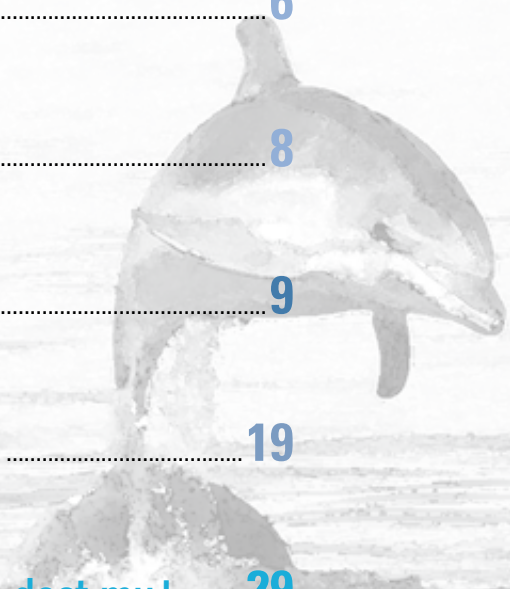
Many people contributed ideas, pictures, assistance information and their free time.

Thank you to all those who helped to realise this publication: Paraskevi Alexiadou, Ibrahim Al-Haifi, Salvatore Arico, Marco Barbieri, Isabel Beasley, Felice Cappelluti, Laura Cerasi, Amanda C. Coakes, Bernhard Combes, Adnan Dinar, Alexandros Frantzis, Katja Hoer, Lahcen El Kabiri, Michael Krutzen, Pascale Mannert, Sheref Meresh, Guido Parra, Vassilios Petsos, Ayhan Polat, Roman Richter, Songül Rolffs, Silvia Sartori, Georgios Stratigakis.

CONTENTS

Messages on dolphins	6
Dolphin Dictionary	8
Dolphins – Our Friends!	9
Delphine – unsere Freunde!	19
Yunusbalıklar – Onlar – bize dost mu!	29
Δελφίνια – οι φίλοι μας!	39
58	الدلافين – أصدقاؤنا!
Memory	59

MESSAGES ON DOLPHINS

*Achim Steiner,
Executive Director of
UNEP*

Dolphins join two worlds: the world lit by sunshine and the one of deep darkness; they are the link between air and water. Dolphins also bring us closer to marine life and our precious blue planet. We are all responsible for acting now to ensure the species' survival. I call upon all children to support us with this campaign by learning about these wonderful species and their habitats. Share the information with your friends and parents.

*Natarajan Ishwaran,
Director Division of
Ecological and Earth
Sciences, UNESCO*

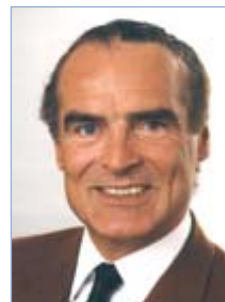
According to Greek mythology, dolphins are the mediators between gods and men. Dolphins illustrate of the links between culture and nature, cultural and biological diversity, as their life cycle and behaviour are interlinked with Man's culture and behaviour. Examples of such interaction can be seen when dolphins meet humans when we are exploring the seas, fishing and sailing the oceans. Dolphins are an important example of the values we should aspire to follow with regard to respect for nature, as protecting them requires sustainable use of the oceans' space and resources.

*Robert Hepworth,
Executive Secretary of
the UNEP Convention
on Migratory Species
(UNEP/CMS)*

Dolphins, like other wild migratory animals, are born free. The oceans, seas and rivers of the World are their natural home. Sadly, their home is increasingly a dangerous place. Thousands of dolphins die every year, accidentally caught in fishing nets. Others are harmed by dangerous chemicals which humans release into our rivers and seas. CMS speaks up for dolphins and other marine mammals. We encourage governments to protect them and preserve their liberty. If you want to help us, please look at the ideas in this manual.

*Wolf Michael Iwand,
Executive Director,
Corporate Environmental
Management, TUI-AG*

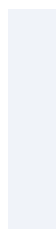

Dolphins, those wonderful mammals with a universal appeal are a symbol of grace and peace. Their elegance, intelligence and beauty are admired by humans worldwide. A sustainable and respectful tourism allows us to enjoy encountering them in their natural environment, making an important contribution to wildlife conservation through the understanding and enthusiasm of millions of tourists and thousands of tourism managers, raising awareness, creating revenue for conservation and jobs for local communities.

Marie-Christine Grillo Van Klaveren, Executive Secretary of the Agreement on the Conservation of Ceteceans in the Black Sea, Mediterranean Sea and contiguous Atlantic Area (ACCOBAMS)

According to traditional beliefs, capturing and killing dolphins is a sacrilege, as they were seen as messengers of god, guides who gave men advice and answers to all of their questions. This metaphorical message from ancient times has a "modern" meaning: the need to respect nature and its creatures as a way to save humanity.

Aldo Cosentino, Director General, Nature Conservation Service, Italian Ministry of Environment

The dolphin has the dual nature of fish and mammal, diving and always rising to the light of the sun. It is a symbol both of freedom but of birth and rebirth above all. Chosen as a 'spokeman' for the year 2007 for the campaign 'On the move to 2010', whose objective is protection of life on Earth in all its forms.

Nicolas Entrup, Managing Director of the Whale and Dolphin Conservation Society (WDCS) in Germany

The dolphin is a living treasure and a component of our cultural and natural heritage that needs to be preserved. Too little is known about these magnificent species, their biology and the threats they face. The following pages will explain how marvellous these animals are and how it is possible to help their survival and protection in the wild.

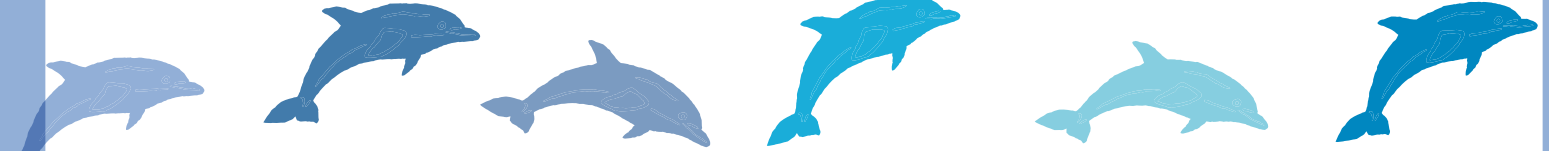
Christof Wandratsch, Teacher, marathon-swimmer, world record holder and "Year of the Dolphin-Ambassador"

In this book you can learn more about dolphin species all over the world, their characteristics, the dangers they face but you can also see and enjoy their colours, shapes and their natural joy and find out how to protect them better. Bring it to school, read it with your teacher and classmates and share with them what you learn and the sensations you feel, and discuss how you might help.

Ministero dell'Ambiente e della Tutela del Territorio e del Mare
Direzione Generale per la Protezione della Natura

DOLPHIN DICTIONARY

Latin	English	Deutsch	Türkçe	Ελληνικά	عربي
Cephalorhynchus hectori	Hector's dolphin	Hectordelphin	Hektor yunusu	Δελφίνι του Έκτωρ	دولفين هيكتور
Delphinus delphis	Common dolphin	Gemeiner Delphin	Tırtak	Κοινό δελφίνι	الدولفين المعروف بشكل عام
Globicephala melas	Pilot whale	Grindwal	Uzun yüzgeçli pilot balinası	Μαυροδέλφινο	أخوت (الدولفين) الطائر
Grampus griseus	Risso's dolphin	Rundkopfdelphin	Gri yunus	Σταχτοδέλφινο	الدولفين ذو الرأس المستدير
Inia geoffrensis	Amazon river dolphin	Amazonas-Delphin	Amazon nehir yunusu	Δελφίνι του Αμαζονίου	دولفين الأمازون
Lipotes vexillifer	Chinese river dolphin	Chinesischer Flußdelphin	Chin nehir yunusu	Δελφίνι του Γιανγκ-Τσε	دولفين أنهر الصينى
Lissodelphis borealis	Northern right whale dolphin	Glattdelphin	Lissodelphis yunusu	Βόρειο λισσοδέλφινο	الدولفين عديم الزعنفة
Orcaella brevirostris	Irrawaddy dolphin	Irawadi Delphin	Irrawaddy yunusu	Ορκέλα	إراودي دولفين
Orcaella heinsohni	Snubfin dolphin	Australischer Stubsfinndelphin	Avustralya küçük yüzgeçli yunusu	Ορκέλα της Αυστραλίας	الدولفين ذو الزعنفة القصيرة
Orcinus orca	Killer whale	Schwertwal	Orka	'Ορκα	أخوت أقاتل (ألفترس)
Stenella attenuata	Pantropical spotted dolphin	Fleckendelphin	Pantropik benekli yunusu	Παντροπικό διάστικτο δελφίνι	الدولفين البقع
Stenella coeruleoalba	Striped dolphin	Streifendelphin	Şizgili yunus	Ζωνοδέλφινο	الدولفين الباوي
Sotalia fluviatilis	Amazon dolphin	Amazonas-Delphin	Amazona yunusu	Τουκούσι	دولفين الأمازون
Tursiops truncatus	Bottlenose dolphin	Großer Tümmler	Şişe burunlu yunus	Ρινοδέλφινο	الدولفين المنتشر في البحيطات

YUNUSBALIKLAR – ONLAR – BIZE DOST MU !

2007 yılı, yunusların yılı.

Bütün hayvanların içinden- bu yıl yunus odak noktasında olacak. Bu fikir biz insanları da birbirine daha çok yakınlaştırıyor. Çünkü yunuslar bir çok ülkede günlük yaşantının ve kültürün içindedir. Onları hikayelerde, masallarda veya bayraklarda bulabilirsiniz. Eskiden insan ve yunus arasında sıkı ve dostça siler bir bağlantı vardı. Efsaneler ve masallar bundan bahsederler. Bugün ise artık dünyanın her yerinde bu geçerli değil. Bazı ülkelerde insanlar yunusların çok balık yediklerine, bundan dolayı kendilerine az balık kaldığına inandıkları için onların izini sürmektedirler. Başka ülkelerde ise yunuslar oradaki halklar tarafından bugün dahi, akıllı ve korunmaya değer varlıklar ve insanların dostu olarak saygı görmekteler.

Maalesef yunusların durumu hiç de iyi değil. Dünya çapında bir çok tehlikeyle karşı karşıyalar: Örneğin balıkçıların ağları, kayıkların gürültüleri ve denizde gittikçe çoğalan çöpler. İşte bunun için biz, yunusların tüm denizlerde onlara göz kulak olmamıza ve korumamıza ihtiyaçları olduğuna inanıyoruz.

„Yunus kılavuzu“ da buna bir katkıda bulunmak istiyor. Bu büyüleyici deniz memelileri hakkında temel bilgiler veriyor ve neden tehlike altında olduklarını gösteriyor. Kılavuz, ilk etapta genç okuyucularımıza, ama aynı zamanda - gelecek nesillere de aynı zenginlikte ve güzellikte bir dünya bırakabilmek için bizimle birlikte çaba sarf etmek isteyen ebeveynler ile öğretmenlere de hitap ediyor.

Sizlere bu kılavuzlu yunusların dünyasında heyecan verici ve enteresan bir gezinti diliyoruz.

CMS, ACCOBAMS, ASCOBANS, TUI, UNEP, UNESCO ve WDCCS'den

Yunus severler

Tursiops truncatus © Blueworld

İçindekiler

Yunus balığı deyip geçmeyin.....	30
İki türün karşılaştırması	31
Yunuslar memeli hayvanlardır.....	32
Hüzünlü bir hikaye	33
Seslerle dolu bir dünya	34
Sessizlik lütfen !	35
Bugün burada, yarın şurada	36
Yunuslar için bir cennet mi ?	37
Yunusları korumak istiyorum !.....	38
Yunus hafıza oyunu.....	59

YUNUS DEYİP GEÇMEYİN...

Inia geoffrensis © Maria Claudia Diazgranadas

Resim: Nehir yunusu
Nehir yunusları genelde yan yüzerler, uzun ağızları ve çok küçük gözleri vardır. Biliyor muydunuz ?

Biyologlar bugüne kadar 38'den fazla yunus balığı türü tespit ettiler. Her yeni türe bilimsel bir isim verilmektedir. Farklı lisanslar konuşmalar dahi bütün araştırmacıların anlayabilmeleri için yunus isimleri Latince'dir. Dolayısıyla dünyadaki tüm bilim adamlarının iş birliği yapabilmektedirler.

En son 2005 yılında Avustralya'da yeni bir yunus türü daha keşfedildi. Avustralya küçük yüzgeçli yunusu *Orcaella heinsohni*.

Orcaella heinsohni © Guido J. Parra

1

Türleri neden belirlemek gerekiyor? Çünkü, hayvanları daha iyi anlayabilmek için önemli bu bir adımdır. Türler sadece dış görünüşleri ile değil yaşam tarzları ve yaşadıkları yer olarak da birbirlerinden ayrılmaktadırlar.

3

Amazon yunusları 1 nehirlerde yaşarlar. Hector yunusları 2 en çok Yeni Zelanda'nın sahil sularını severler ve Orcininae 3 açık denizde ve Antarktika'nın soğuk sularında yüzmeyi sever. Yani her yunus türünün kendine ait bir yaşam bölgesi vardır. Bu türleri korumak için her türün nerede ve nasıl yaşadığını araştırmak önemlidir.

4

Yunusların vücutları bir torpidoya benzer ve çok iyi yüzücüdürler. Pasifik yunusu 4 benekli yunus 5 veya şişe burunlu yunusu 6 tırtaktan 7 ayırt edebilmek için hayvanların renklerine çok dikkatli bakmak gerek. Aradaki farkları görebiliyor musun ?

6

Gri yunus 8 veya uzun yüzgeçli pilot balinası 9 gibi yunus türlerini kafa şekillerinden çok iyi tanıyabiliyoruz. Lissodelphis türünden 10 balinalar sırt yüzgeçlerinin olmamasıyla göze batarlar. Bazı yunuslar balık, diğerleri ise murekkep balığı (bunlar aslında balık değildirler, salyangozlarla akrabadırlar) yediklerinden dolayı, ağızlarının şekli ve dişlerinin sayısı olarak da türler arasında farklılıklar vardır.

9

BİLİYOR MUYDUN ?

En küçük yunus Hector yunusudur: Azami 1,50 metre boyunda olur. En uzun yunus ise Orcininae'dir. Bunların boyu 9 metreye ulaşabilir.

Bir tahtadan veya kağıttan bir kaç tane 1,5 cm ve bir tane 9 cm uzunluğunda şeritler kes ve kısa şeritlerden kaç tanesinin uzun olanın yanına sığdığına bak. İşte Orcininae, Hector yunusunda bu kadar daha büyüktür!

2

5

7

8

10

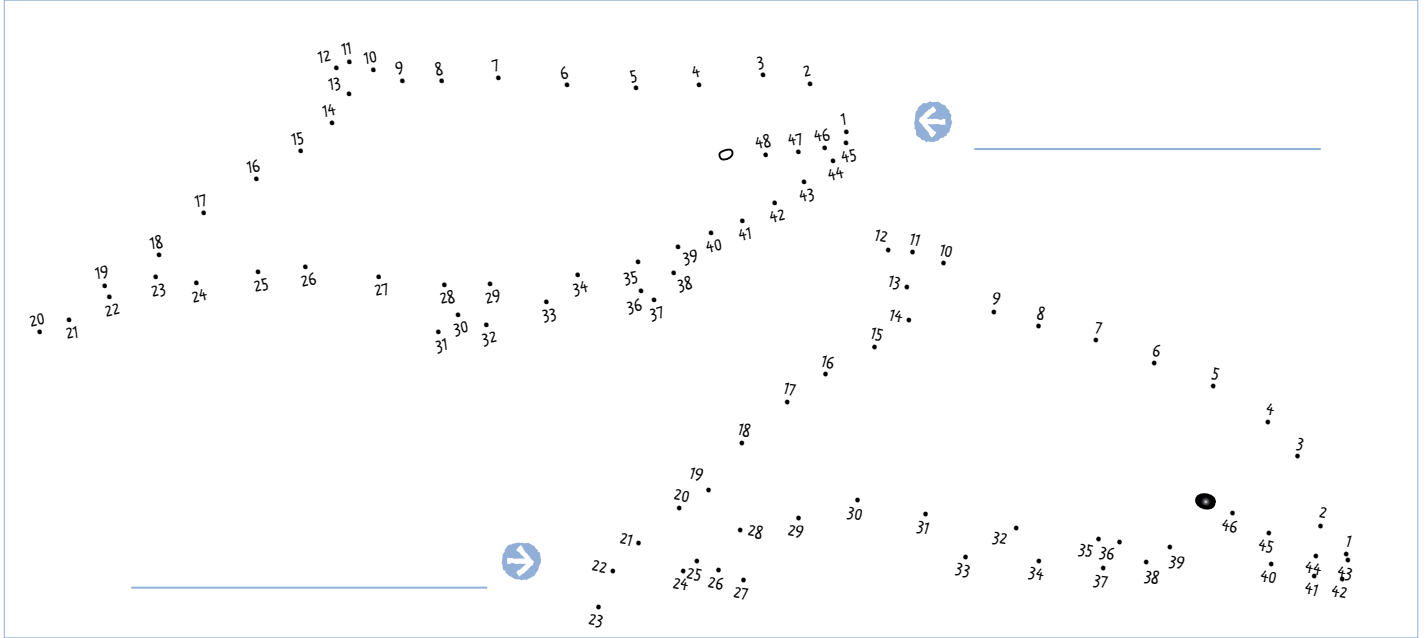
İKİ TÜRÜN KARŞILAŞTIRMASI

Bu sayfada bir şişe burunlu yunus ve bir Irrawaddy yunusu saklanmışlar.

© Maurizio Wurtz, Artescienza

Rakamları doğru sıralamayla çizgi ile birbirine bağlarsan onları bulabilirsin !

Kendi çizimini iki yunusun resimleri ile karşılaştı.

Her yunusa doğru ismini verebiliyor musun ?

Boya kalemlerin veya keçeli kalemlerin yanında mı ?

O zaman yunusların özel renklerini vermeye çalış !

Bunu yaparken örnekteki renklere çok dikkatli bak !

TEHLİKE ALTINDAKİ YUNUSLAR !

Çin nehir yunusunun neslinin tükendiği sanılmaktadır. Diğer türler de acil tehlike altındadırlar, çünkü insanlar onların yaşam alanlarını tahrip etmektedirler. Bun nedenle yunus severler, yunuslar için tüm dünyada daha iyi koruma yöntemleri talep etmektedirler !

© Hal Sato

YUNUSLAR MEMELI HAYVANLARFAMILİYASINA AİTTİRLER

... aynı biz insanlar gibi. Bunu biliyor muydun? Peki, memeli olmak ne anlama gelir?

© Elena Politi, Tethys

Yunuslar, anneleri tarafından yağ oranı yüksek bir süt ile beslenen bebekler doğururlar. 12 aylık bir hamilelik döneminden sonra genelde tek bir yavru dünyaya getirilir- kuyruk önde.

© Giovanna Pesante, Tethys

Yunuslar suyun içinde yaşarlar ama yaşamak için havaya ihtiyaçları vardır. Onun için suyun yüzeyine gelmek zorundadırlar. Yunuslar ağızlarından nefes almazlar kafalarının üst kısmında bulunan burun deliklerini kullanırlar. Yunuslarda buna "üfleme deliği" denir.

Yunuslar dost canlısı hayvanlardır ve genelde gruplar (bunlara okul da denir) veya aile halinde gezerler. Orcininae erkekleri tam bir ana kuzusudur. Bütün hayatlarını annelerinin yanında geçirirler.

© Alex Morton

Yunuslar avcıdırlar. Balık veya mürekkep balığı yakalar ve yerler. Hayatta kalabilmek için sürekli yeterli miktarda yiyecek bulmaları şarttır.

© Charlie Phillips

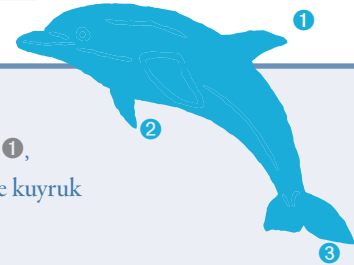
© Amanda C. Coakes

Yunuslar zekidirler. Avustralya sularında yaşayan bir yunus türü deniz zemininde yetişen ufak süngerleri ağzının ucuna geçirir. Böylece denizin zemininde yem ararken yaralanmalardan korunmuş olur. Bu beceri, kızlarına anneleri tarafından öğretilir.

BİLİYOR MUYDUN ?

Yunusların sırt yüzgecine Finne ①, göğüs yüzgeçlerine Flipper ② ve kuyruk yüzgecine Fluke ③ denir.

HÜZÜNLÜ BİR HİKAYE

Sahilde ölü bir yunus yatıyor. Vücudunda yaralar ve kesikler var ve kuyruk yüzgecinde de kopmuş halat parçaları dolanmış...

© Regina Asmutis/WDCS

NE OLDU?

Boşlukları doldurarak ne olduğunu bul. Yazının içindeki çizimler sana yardımcı olacaktır.

Derya, bir _____ ve arkadaşlarının karınları açtı. Günlerden beri _____ arıyorlardı ama bulamamışlardı. Çevrede bu kadar çok _____ gezindiğinden beri, yiyecek gittikçe azalıyordu.

Ama Derya aniden tam önlerinde büyük bir balık sürüsü keşfetti. Yunuslar doyumsuzca birkaç balığı mideye indirirler, ta ki bir şeylerin yolunda olmadığını hissedene kadar. Fakat artık çok geçti. Ağlar _____ yunusların _____ ve _____ dolanmıştı. Derya çaresizce kurtulmaya çalıştı, fakat buna çalıştıkça balıkçıların ağlarının ipeksi karmaşasına daha fazla dolandı. Arkadaşlarının da aynı durumda olduğunu görebiliyordu. Kimse ona yardım edemezdi!

Paniğe kapıldı. _____ için acilen tekrar _____ çıkmalıydı. Fakat ağ onu suyun altında hapis etmişti. Her saniye ciğerlerindeki hava azalıyordu. Kurtulmayı başaramadı ve boğuldu.

_____ ağı gemiye çektiklerinde, ölü yunusları ağı kesip çıkarttılar ve tekrar denize geri attılar. Onların ilgileri sadece balıklara yöneltti ve memeli hayvanlara ihtiyaçları yoktu. Ölü yunusların bazıları daha sonra akıntıyla _____ vurdular ve orada bulundular. Derya ve arkadaşlarının yersiz ölümüydü bu.

Engellenebilir miydi?

Çözüm: Tırnak, Balıklar, Gemiler, Ağ, Fincinler, Fülker, Fülker, Nets, Nets almak, Ufemeç, Balıkçılar, Sahil

TEHLİKE ALTINDAKİ YUNUSLAR!

Her yıl on binlerce yunus balıkçı ağlarında boğulmakta. Yunus severler,

- ✧ Balıkçıların, yunusların kendilerini yakalandıkları ağlardan tekrar kurtarabileceği özel ağ kullanmalarını,
- ✧ Çok sayıda yunusun yaşadığı bölgelerin balıkçılara yasaklanmasını talep ediyorlar.

SESLERLE DOLU BİR DÜNYA

Yunuslar, vücut lisanı ve sesler vasıtasıyla birbirleriyle konuşurlar. Ses telleri olmadığından biz insanlar gibi birbirleriyle konuşamazlar, ama inanılmaz derecede çok ses çıkarıp, birbirleriyle anlaşabilirler. Isık öttürürler, havlarlar, cıyaklarlar, ağız şapırdatırlar, vak, vak ve hırıldama sesleri çıkarırlar.

Aksiyon „Ben buradayım ...!”

Aşağıdaki oyunu arkadaşlarınızla beraber deneyin:

İçinizden birini seçin. Seçilen çocuğun gözlerini bağlayın. Diğer çocukların hepsi bir çember oluşturan. Gözü bağlı olan çocuğu, bu çemberin ortasına getirin ve diğer çocuklar sırayla yunus gibi ses çıkarır. Ortadaki çocuk, sesin geldiği yeri göstermelidir. Aynı zamanda sesi çıkaran arkadaşının ismini de söylemeyi denemelidir. Acaba kaç doğru cevap verebileceksiniz ?

„Yunus dedikodusu”

Yunusların birbirlerine neler anlattıklarını araştırmacılar bugüne kadar tam olarak çözemediler. Kesin olarak bilinen bir şey varsa, o da, seslerin ve ısıklarların birbirlerine bilgi vermeye yaradığıdır. Örneğin kimin ne zaman nerede bulunduğu gibi. Aslında tam da sizin oynadığınız oyundaki gibi!

Bu oyunda yunuslar da olsaydı, oyunun mutlak galibi onlar olurdu. Sizden farklı olarak yunuslar, günlük yaşantılarında da duyma hisleriyle hareket etmek zorundadırlar. Sizin gözlerinizle görebildiklerinizi onlar, kulaklarıyla yapmak zorundalar. Çünkü suyun altında birkaç metre derinlikte dahi neredeyse hiç ışık yoktur. Buna karşın sesler su altında çok iyi yayılır.

© Alex Morton

BİLİYOR MUYDUN ?

Kanada'nın batı sahillerinde yaşayan Orcininae ailelerinin kendilerine has şiveleri vardır. Bu şive, annelerden yeni gelen nesillere aktarılır.

Şişe burunlu yunusların kendi aralarında birbirlerini tanıyabildikleri kendilerine has bir ısıkları vardır. Anne çocuğunu çağırıldığı zaman, bu çok önemlidir.

© Mike Bossley

SESSİZ OLUN LÜTFEN!

Aksiyon „Ben buradayım...!“

Şimdi aynı oyunu aşağıda tarif edilen değişikliği uygulayarak tekrar oynayın:

Ortadaki çocuk, yunus seslerini o anda kimin çıkardığını tespit etmeye çalışırken, diğer çocuklar, ayakları ile yere vurup el çırpabilirler.

Bu seferki başarılarınızı geçen seferki oyundaki başarılarınızla kıyaslayın. Ne tespit ettiniz?

Çözüm (cers): Yunus sesi çıkarırlar o kadar kolay belirlenmiyor. Ortadaki çocuk üstesinden geliyor.

Kim burada bu kadar

Maalesef denizdeki gürültülerden çoğunlukla insanlar sorumludur.

Resme iyice bak ve gürültü kirliliği yapanları kırmızı ile işaretle.

TEHLİKE ALTINDAKİ YUNUSLAR!

Yunuslar için denizlerdeki gürültü tam bir faciadır. Birbirleri ile anlaşamamakta ve yönlerini kaybetmektedirler. Gürültüden kaçmaya çalışırken, beslenme yerlerini kaybetmektedirler. Bazen yunuslar büyük bir gürültüden sonra hayatlarının sonuna kadar sağır kalırlar. Hassas kulakları kalıcı olarak hasar görmüştür.

Yunus severler,

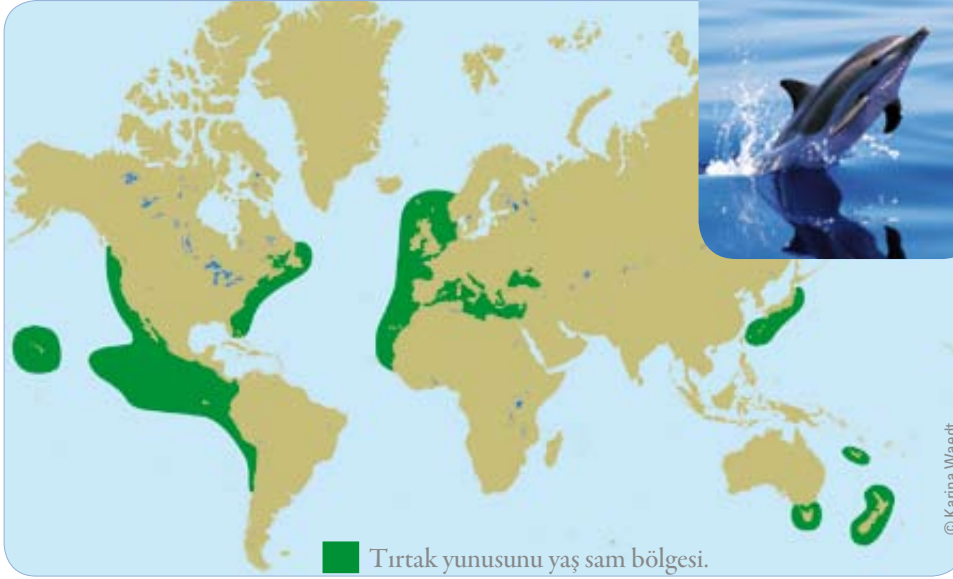
- 1 Askeri tatbikatların daha az gürültü ile ve yakında yunuslar yokken yapılmasını
- 2 Denizlerimizdeki gürültüleri azaltacak yeni kanunlar talep etmektedir.

BUGÜN BURADA YARIN ŞURADA

Sen göçbelerin ne olduğunu bilir misin? Bunlar, çölde yaşayan ve hayvan sürüleri ile birlikte güzel otlak yerler arayan, sürekli bir yerden bir yere giden insanlardır.

Yunuslar da „denizlerin göçbeleri“ diye adlandırılır. Çünkü yunuslar da tüm hayatlarını tek bir yerde geçirmezler. Yiyecek ararken dünya denizlerini dolaşırlar. Böylece bir Orcininae bugün Cebelî Tarık boğazında ton balığı yakalarken, birkaç gün sonra bin kilometreden daha fazla uzaklıkta İrlanda sahillerinde olabilir!

© Margherita Zanardelli, Tethys

Tirtak yunusunu yaş sam bölgesi.

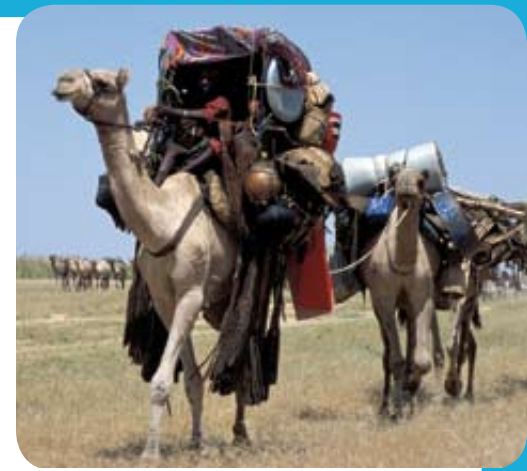
© Karina Waedt

BİLİYOR MUYDUN ?

Birleşmiş Milletler'in göçebe hayvan türlerinin korunmasına yönelik bir sözleşmesi, (Vahşi Doğada Yaşayan Göçebe Hayvanların Korunması Anlaşması (CMS) veya Bonn Anlaşması) ülkelerin yunusları koruma konusunda başarıyla bir arada çalışmaları için çaba harcamaktadır.

Akdeniz ve Karadeniz için ayrıca Kuzey Denizi ve Baltık Denizi için bölgesel sözleşmeler mevcuttur. Güney Pasifik için de yunusları daha iyi koruyabilmek için önemli tedbirler üzerinde bir süre önce anlaşmaya varıldı.

© John Newby, SCF

Yunusların göç yolları halen tümüyle araştırılmış değildir. Fakat yol boyunca bir çok tehlikeli durumla hatta ölümcül tehlikelerle karşılaştıklarını biliyoruz.

Yunusları daha iyi koruyabilmek ve uluslararası kanunlar yaratabilmek için yunus severler, mümkün olduğu kadar fazla sayıda ülkenin sorumlularını bir araya getirmek istemektedirler. Devletler belirli bir bölge için yunusların korunması hakkında anlaşma sağladıklarında bir "bölgesel anlaşma" imzalarlar. Bu anlaşma, yunusları kendilerine ait sularda koruma altına almak için gerekli olan tüm tedbirleri içerir. Örneğin devlet sınırlarını aşan büyük çaplı deniz koruma bölgeleri yaratmak, güzel bir tedbirdir.

BEN YUNUSLARI KORUMAK ISTIYORUM

Eğer sen de yunus severlere dahilsen ve yunus balığı dostlarının korunmasına faal bir şekilde katkıda bulunmak istiyorsan, aşağıdakileri yapabilirsin:

Başta sen kendin, denizi kirletmemeye ve dostlarının yaşam alanına saygı göstermeye dikkat et.

Kendi yaşadığın bölgede hangi yunus türlerinin bulunduğunu araştır. Bulduğun bölgede çalışmalarına katılabileceğin bir yunus koruma organizasyonu var mı?

Kendi yaşadığın bölgedeki yunuslar hakkında diğer insanları da bilgilendir, arkadaşlarıyla beraber bir yunus günü organize edip, yunusların tehlikede olduğunu herkese anlat.

Yunusların korunması için imza topla ve bu imzaları sorumlu politikacılara gönder.

Kendin yaptığın hediyelerle bir tombala organize et. Elde edeceğin geliri yunusların korunması için bağışlayabilirsin.

1

4

6

2

8

7

3

5

2007
Year of the Dolphin

Year of the Dolphin

Year of the Dolphin

Year of the Dolphin

Year of the Dolphin

Year of the Dolphin

Year of the Dolphin

Year of the Dolphin

Year of the Dolphin

Year of the Dolphin

Dolphin memory

The first thing you have to do to play Dolphin memory is carefully cut out the pictures on the last page of this book.

To play, place all of the cards face-down on a table. The first player turns over two cards. If they show the same species of dolphin and the player knows the correct name, he or she can keep them. If not, turn the cards back over and continue with the second player who then turns over two cards. The winner is whoever finds three correct pairs first and knows their proper name!

Solution: 1 and 4: Bottlenose Dolphin, 2 and 8: Killer Whale, 3 and 5: Irrawaddy Dolphin, 6 and 7: Common Dolphin

Delphin-Memory

Für das Delphin-Memory musst Du als erstes die Bilder auf der letzten Seite dieses Buches sorgfältig ausschneiden.

Zum Spielen werden alle Karten verdeckt auf den Tisch gelegt. Der erste Spieler darf zwei Karten aufdecken. Wenn sie dieselbe Delphin-Art zeigen und er sie richtig benennen kann, darf er sie behalten. Ansonsten bitte wieder umdrehen. Nun deckt der zweite Spieler zwei Karten auf. Gewonnen hat, wer zuerst drei richtige Paare findet und sie auch mit dem richtigen Namen benennen kann!

Auflösung: 1 und 4: Großer Tümmler, 2 und 8: Schwertwal, 3 und 5: Irrawadi-Delphin, 6 und 7: Gemeiner Delphin

Yunus hafiza oyunu

Yunus hafiza oyunu için ilk iş olarak bu kitabın son sayfasındaki resimleri itinayla kesip çıkartmalısın.

Oyunu oynamak için tüm kartlar kapalı olarak masanın üzerine konulur. İlk oyuncu iki kart açar. Her iki kart da aynı yunus türünü gösteriyorsa ve oyuncu yunusların ismini doğru bilirse kartları elinde tutabilir. Bilemezse kartlar tekrar kapatılır. Ondan sonra ikinci oyuncu iki kart açar. İlk olarak üç doğru çift bulup isimlerini de doğru bilen oyuncu, oyunu kazanmış olur!

Çözüm: 1 ve 4: Şişe burnlu yunus, 2 ve 8: Orcininaç, 3 ve 5: İravanlı yunus, 6 ve 7: Tırnak

Παιχνίδι μνήμης δελφινιών

Για το παιχνίδι μνήμης δελφινιών θα πρέπει πρώτα οι δύο παίκτες να κόψουν προσεκτικά τις φωτογραφίες της τελευταίας σελίδας αυτού του Βιβλίου.

Για τη διεξαγωγή του παιχνιδιού θα πρέπει να τοποθετηθούν όλες οι κάρτες από την ανάποδη τους πλευρά πάνω στο τραπέζι. Ο πρώτος παίκτης μπορεί να τραβήξει δύο κάρτες. Εάν αυτές δείχνουν το ίδιο είδος δελφινιού και ο παίκτης μπορεί να πει τη σωστή ονομασία τους, τότε έχει το δικαίωμα να τις κρατήσει. Σε διαφορετική περίπτωση θα πρέπει οι κάρτες να γυριστούν και πάλι από την ανάποδη πλευρά. Στη συνέχεια τραβάει ο δεύτερος παίκτης δύο κάρτες. Νικητής είναι αυτός που θα βρει πρώτος τρία σωστά ζευγάρια και θα πει τις σωστές ονομασίες!

Λύση: 1 και 4: ρινόκεφος, 2 και 8: κακ, 3 και 5: ορκέλι, 6 και 7: κοινό δελφίνι

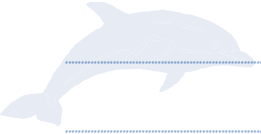
Νακρέα δολφίν

Πρώτα οι δύο παίκτες πρέπει να κόψουν προσεκτικά τις φωτογραφίες της τελευταίας σελίδας αυτού του βιβλίου.

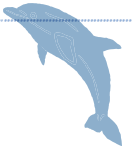
Για τη διεξαγωγή του παιχνιδιού θα πρέπει να τοποθετηθούν όλες οι κάρτες από την ανάποδη τους πλευρά πάνω στο τραπέζι. Ο πρώτος παίκτης μπορεί να τραβήξει δύο κάρτες. Εάν αυτές δείχνουν το ίδιο είδος δολφίν και ο παίκτης μπορεί να πει τη σωστή ονομασία τους, τότε έχει το δικαίωμα να τις κρατήσει. Σε διαφορετική περίπτωση θα πρέπει οι κάρτες να γυριστούν και πάλι από την ανάποδη πλευρά. Στη συνέχεια τραβάει ο δεύτερος παίκτης δύο κάρτες. Νικητής είναι αυτός που θα βρει πρώτος τρία σωστά ζευγάρια και θα πει τις σωστές ονομασίες!

Λύση: 1 και 4: ρινόκεφος, 2 και 8: κακ, 3 και 5: ορκέλι, 6 και 7: κοινό δελφίνι

NOTES • NOTIZEN • NOTLAR • ΣΗΜΕΙΩΣΕΙΣ • ملاحظات

A series of horizontal blue lines for writing, consisting of a solid top line, a dashed midline, and a solid bottom line, repeated down the page.

Images on the Title page (from left to right and top to bottom):

Tursiops truncatus, © Blueworld;

Tursiops truncatus, © Blueworld; *Stenella coeruleoalba*, © Caterina Lanfredi/Tethys;

Stenella attenuata, © joakant/pixelquelle; *Grampus griseus*, © Sabina Airoidi/Tethys;
Delphinus delphis, © Elena Politi/Tethys; *Tursiops truncatus*, © Blueworld;

Tursiops truncatus, © Blueworld; *Cephalorhynchus commersonii*, © Miguel Iniguez;
Inia geoffrensis, © Maria Claudia Diazgranadas; *Tursiops truncatus*, © Charlie Phillips;

Tursiops truncatus, © Amanda J. Coakes; *Lipotes vexillifer*, © Hal Sato; *Globicephala melas*, © Simone Panigada/Tethys;
Globicephala melas, © Nico Schlossleitner/WDCS; *Tursiops truncatus*, © Mike Bossley;

Delphinus delphis, © Margherita Zanardelli/Tethys; *Stenella attenuata*, © joakant/pixelquelle; *Orcinus orca*, © Alex Morton;
Sousa chinensis, © Lindsay J. Porter/UNEP/Still Pictures; *Stenella coeruleoalba*, © Giovanna Pesante/Tethys

ALL ABOUT DOLPHINS!

A multilingual educational manual

Dolphins cannot speak and tell us about the threats they face – we must do it for them! The “Dolphin Manual” explains more about these marine mammals and indicates different ways to protect them. To give dolphins a chance, share your knowledge with your friends.

Delphine können nicht sprechen und uns sagen, welchen Gefahren sie ausgesetzt sind – deshalb müssen wir das für sie tun! Das „Dolphin Manual“ informiert über die Meeressäuger und zeigt, wie wir sie schützen können. Um Delphinen zu helfen, sag Deinen Freunden was Du über sie weißt.

Yunuslar konuşamadıkları ve karşı karşıya kaldıkları tehditleri anlatamadıkları için onların adına bizim konuşmamız gerekiyor. ‘Yunus kulavuszu’, memeli hayvanlarla ilgili detaylı bilgi vermekte ve bu hayvanları korumanın çeşitli yollarını göstermektedir. Yunuslara yaşama şansı tanımak için, yunuslarla ilgili bilgilerinizi dostlarınızla paylaşmanız gerekir.

Τα δελφίνια δεν μπορούν να μιλήσουν και να μας πουν για τις απειλές που αντιμετωπίζουν – πρέπει να το αναλάβουμε εμείς! Το ‘Βιβλιαράκι για τα δελφίνια’ εξηγεί τη ζωή αυτών των θαλάσσιων θηλαστικών και υποδεικνύει διάφορους τρόπους για να τα προστατέψουμε. Μοιραστείτε τις γνώσεις σας με φίλους για να δώσουμε μια ελπίδα στα δελφίνια.

لا تستطيع الدلافين أن تتكلم لكي نخبرنا، ماهي المخاطر التي تحيط بها. لذلك يتوجب علينا القيام بدرى تلك المخاطر عنها! «كراسة الدلافين» تقدم معلومات عن الحيوانات البحرية الثديية وترينا كيف يمكننا حمايتها. لكي تستطيع أن تساعد الدلافين، فيجب عليك إخبار أصدقائك حول ما تعرفه أنت عنها.

